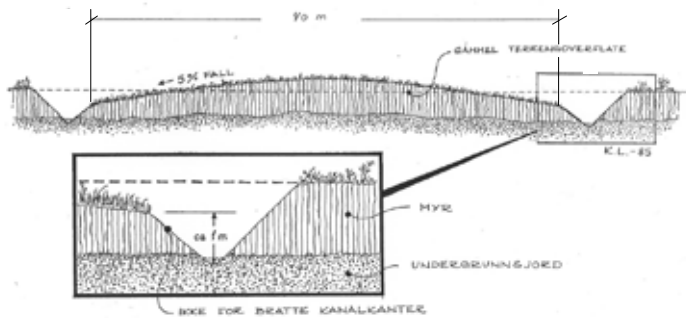

Profilering på myr - utforming

I dette faktaarket presenterer vi idealprofilen. Dette profilet er beskrevet ut fra erfaringene i "Prosjekt profilering" der det ble etablert 46 felter i Vesterålen i perioden 1987 - 1993. Feltene ble planlagt etter oppmåling med nivellering og måling av torvtykkelse. Det ble foretatt vurdering av omdanningsgrad for hver halvmeter nedover i profilet og undergrunn. Ytterligere informasjon og eksempler på www.hydroteknikk.no under fanen faktaark.

Idealprofilet. Tegning litt justert: Knut Lindberg.

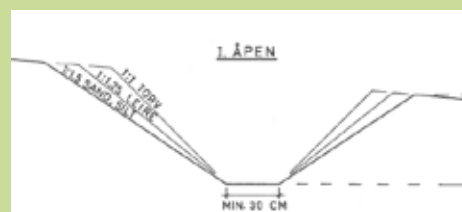
Et nærmest perfekt profil. FOTO: Are Johansen

Idealprofilet er tegnet ut fra et felt som ligger på ei flate med jevn undergrunn og myrdybde 1,0 – 1,5 m. Tegningen viser idealmålene – bredde, overflatefall og kanaldybde. Disse tallene bygger på erfaringene fra 46 felter i "Prosjekt profilering". Jevnt overflatefall og gode kanaler er de viktigste suksessfaktorene.

En innvendig bredde på 40 m mellom kanalene har vist seg å gi sikkert resultat i de fleste tilfelle uten tilleggsdrenering. En bredde på opptil 50 m kan fungere dersom man har tilstrekkelig med masser til å forme et jevnt profil. Man må regne med behov for tilleggsgrøfting når avstanden øker.

Et JEVNT overflatefall på OPPTIL 5 % gir og drenering. Det er ikke nødvendig med større overflatefall for å oppnå dreneringseffekt. Det er oppnådd gode resultat med overflatefall på ned til 2 %. Kanalene må som hovedregel være 1,0 m dype etter at profilet er ferdig formet. Profilet skal ha en JEVN overflateform fra toppen til kanalkanten. DET SKAL VÆRE EN MARKERT KANAL. Det vil si at profilet ikke skal ende i kanalbunnen, men i en markert kanal.

Det er viktig å grave gjennom gammel terrengoverflate fordi denne ellers vil fungere som sperresjikt. Kanalkantene må legges med sidehelling som er tilpasset undergrunnen.

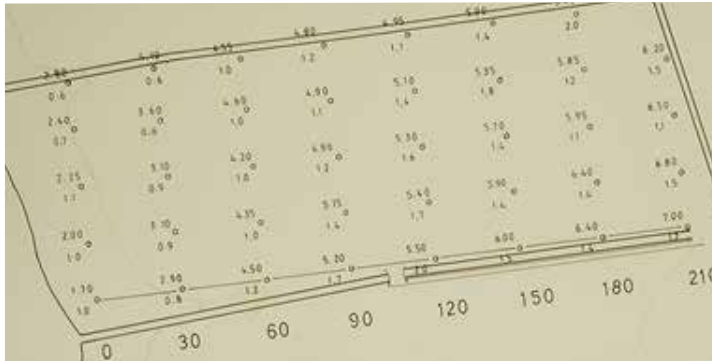
Anbefalte sidehellinger. KILDE: Typetegning TG/A1a

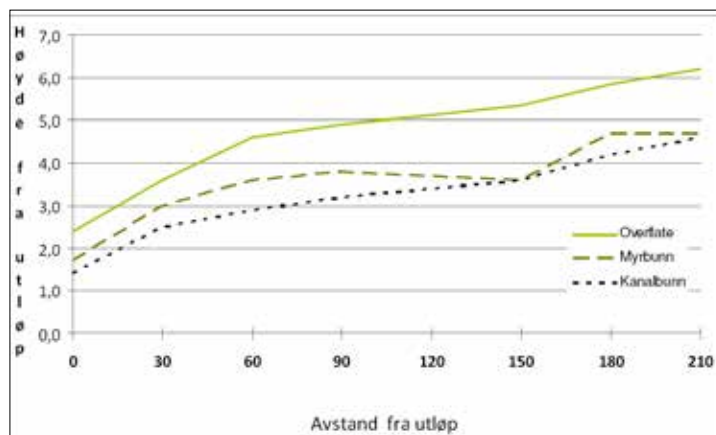
FOTO: Are Johansen

Gamle grøfter må gis utløp: Selv korte drensrør eller gamle stein og torvgrøfter transporterer mye vann som vil gi våtflekker ut mot kanalene.

Profilering er en sikker dreneringsmetode, men det er viktig med god planlegging og at man følger oppskriften. Gjennom prosjekt profilering vant man viktige erfaringer med metoden. Forundersøkelsene var grundige og det vil ikke være regningssvarende å gjennomføre slike ved planlegging. Prinsippet med å gå linjer og måle dybde må følges. Kjennskap til dybdeforhold og undergrunn er avgjørende. Det samme er forståelsen av at overflatefallet må være jevnt og at det må være markerte kanaler.

Terrenghøyde (øverste tall) og myrddybde. KILDE: <http://biodata.no/myrarkivdatabase>

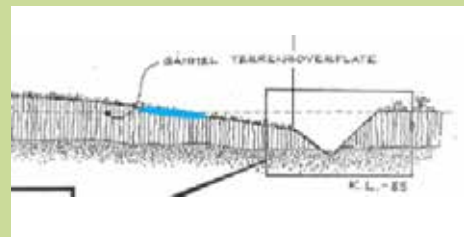
Tverrsnitt med myrddybde og kanalbunn basert på målinger fra linje 4.

Grunnundersøkelse i linjer med 50 m avstand og 30 m mellom punktene viser at det er ei demning i nedkant av feltet. Dreneringsgrøfter med samlegrøft på begge sider ble erstattet av kanaler med avstand på 50 m. Kanalene når i bunnen på myra hele veien. Dermed punkteres demningen samtidig som vannpresset fra undergrunnen blir borte.

De to vanligste feilene på anlegg er at buen på profilet starter i kanalbunnen eller at det ikke er foretatt gjennomgraving av gammel terrengoverflate.

Dersom profilet ender i kanalbunnen vil man i de fleste tilfelle få for dårlig drenering ut mot kanalen. Denne løsningen krever at det legges lukket drenering 0,8 – 1,0 m under kanalbunn. Det er bare der undergrunnen er selvdrenerende at man kan sløyfe de markerte kanalene.

Ved profilering av tidligere dyrket jord er det viktig å ta vare på matjorda ved å legge den til siden mens undergrunnen formes. Dersom man velger å ikke gjøre dette må man grave gjennom toppsjiktet slik at vann som trenger ned i profilet ikke stopper på den gamle grasmatta. Ofte er mangelen på slik gjennomgraving årsaken til vannutslag 5 – 10 m inn fra kanalen.

Vannutslag på gammel terrengflate. Tegning litt justert. Knut Lindberg

Profilfelt på tvers av fallet. Tegning: Arne Kristian Hansen

Sideforskjøvet topp på profilet er aktuell der feltet er smalest i fallretningen. Man får da noen få lange teiger i stedet for mange korte. Metoden er også aktuell der myra ligger på erosjonsutsatte masser. Her vil lange kanaler som legges i fallretningen være mer utsatt for graving. Man kan nøye seg med å erosjonssikre en hovedkanal som går i fallretningen. På slike felter er det viktig å ikke overdrive sidehellingen. Man får best effekt dersom kanalene når ned i undergrunnene fordi man da får brutt grunnvannsstrømmen.